

ਮਹਾਸਭਾ

ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿਨਹਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐੱਸ. ਜੇ., ਜੇ-ਐੱਲ. ਕਪੂਰ, ਪੀ. ਬੀ. ਗਜੇਂਦਰਗੜਕਰ, ਕੇ. ਸੁਬਾ ਰਾਓ ਅਤੇ ਕੇ.ਐਨ. ਵਾਂਚੂ, ਜੇਜੇ;

ਅੰਬਾ ਲਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ, - ਜਵਾਬਦੇਹ.

1956 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 154

ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ (1878 ਦਾ VIII) ਅਤੇ ਲੈਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ (1924 ਦਾ XIX)—ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ—ਜਿਸ 'ਤੇ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ-ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ (1878 ਦਾ VIII)-ਸੈਕਸ਼ਨ 178-ਏ— ਕੀ ਪਿਛਾਖੜੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲਣਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ ਲੈਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦੰਡਯੋਗ ਹਨ। ਉਚਿਤ ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 168 ਅਤੇ 171-ਏ ਦੇਖੋ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਸਿਵਾਏ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਉਕਤ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

1955 ਦੇ ਉਸ ਐਕਟ bv ਐਕਟ ਨੰ. XXI ਵਿੱਚ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 178-ਏ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ

ਐਸ ਕੇ ਕਪੂਰ, ਕੇ ਕੇ ਜੈਨ ਅਤੇ ਗਣਪਤ ਰਾਏ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ)।

ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।—ਐੱਚ. ਐਨ ਸਾਨਿਆਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ (ਮੈਸਰਜ਼ ਐਚ.ਆਰ. ਖੰਨਾ ਅਤੇ ਟੀ. ਐੱਮ. ਸੇਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉਸਦੇ ਨਾਲ)।

ਨਿਰਣਾ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

ਸੁਬਾ ਰਾਓ. ਜੇ.—ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਅਪੀਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਦੇ ਬਾੜਮੇਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਪਰ 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। 22 ਜੂਨ, 1951 ਨੂੰ, ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਲੈਂਡ ਕਸਟਮ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਬਾੜਮੇਰ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦਸ ਲੇਖ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ:

ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਲੇਖ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ	ਭਾਰ	ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮੁੱਲ
		ਰੁ.
1. ਸਿਲਵਰ ਸਲੈਬ	2600 ਤੋਲੇ	5,200/-
2. 29 ਸਾਵਰੇਨਜ਼ ਆਈਕਿੰਗ ਐਡ. VII)		2,262 -
3. ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਰਾਫਾ ਦੇ 9 ਟੁਕੜੇ	201 ਤੋਲਾ? ਅਤੇ 9 ਮਾਸ਼ਾ।	22,193/-
4. ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਸਰਾਫਾ ਦੇ 4 ਟੁਕੜੇ	114 ਤੋਲੇ।	230, -
5. 575 ਨੰਬਰ ਵਾਲੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਅਣਚੱਲੇ ਸਿੱਕੇ		865/-
6. ਕੋਲਡ ਬਾਰ	49 ਤੋਲੇ ਅਤੇ 9 ਮਾਸ਼ਾ	5,475/-
7. ਤਰਲ ਸੋਨੇ ਦੇ 255 ਫਿਲਸ		9,875/-
8. ਮਸ਼ਾਲਾਂ 23 3		
9. ਤਾਸ਼ ਖੇਡਣਾ 3 ਦਰਜਨ-)		
10. ਕੱਚ ਦੇ ਮਣਕੇ 48 ਪੈਕੇਟ		400/-
		ਕੁੱਲ 46,500

14 ਜੁਲਾਈ 1951 ਨੂੰ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਅਜਮੇਰ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (8) ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਮਾਨ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਐਕਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਈਟਮ 1 ਤੋਂ 5 ਸੂਪਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਲਿਆਏ ਸਨ

14 ਜੁਲਾਈ 1951 ਨੂੰ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਅਜਮੇਰ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (8) ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਮਾਨ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਐਕਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਈਟਮ 1 ਤੋਂ 5 ਸੂਪਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਲਿਆਏ ਸਨ 1947 ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 27 ਅਕਤੂਬਰ 1951 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਬਾਡਮੇਰ ਦੁਆਰਾ 6 ਤੋਂ 10 ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਾਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੰਨਿਆ। ਕਿ 6 ਤੋਂ 10 ਵਸਤੂਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਸਮੱਗਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1947 ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਲਿਆਇਆ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਆਈਟਮਾਂ 1 ਤੋਂ 5 ਉਹ ਸਾਲ 1947 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਈਟਮਾਂ 6 ਤੋਂ 10 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸੱਚਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, (i) ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਅਤੇ 167(8) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਆਯਾਤ ਨਿਰਯਾਤ ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3, (ii) ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 5 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ

ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਹੋਏ। ਲੈਂਡ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 167(8) ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ; ਪਰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 183 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਛੁਡਾਉਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ। 25,000 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ। 1,000 ਅਤੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲੈ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਲੱਗਣ ਯੋਗ ਆਯਾਤ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਬੋਰਡ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਹੈ। ਆਈਟਮਾਂ 1 ਤੋਂ 5 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵੀ 1953 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 3 ਨਵੰਬਰ 1954 ਨੂੰ ਹਾਈਕੋਰਟ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਪੀਲ।

ਇਸ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਣਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੋਵੇਗਾ - ਇੱਕ ਆਈਟਮ 1 ਤੋਂ 5 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਆਈਟਮਾਂ 6 ਤੋਂ 10 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।

ਆਈਟਮਾਂ 1 ਤੋਂ 5 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਬੋਰਡ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਹੈ। ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਮਾਰਚ, 1948 ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਸਟਮ ਬੈਰੀਅਰ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲ ਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਅਤੇ 1947 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਬੂਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਮੁੜਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿਸ 'ਤੇ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ ਲੈਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ ਚਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੰਡਯੋਗ ਹਨ, ਉਚਿਤ ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਓ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਓ; ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 168 ਅਤੇ 171 ਏ ਅਤੇ ਲੈਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 5 ਅਤੇ 7 ਦੇਖੋ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਜਾਂ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਸਿਵਾਏ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਉਕਤ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਦਰਅਸਲ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਈ, ਅਰਥਾਤ, (i) ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 178A ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ; (ii) ਭੂਮੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਕਾਰਨ; ਅਤੇ (iii) ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਕਾਰਨ।

ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 178 ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ 1955 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ XXI ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਉਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ 18 ਜਨਵਰੀ, 1952 ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਭਾਵੀ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨਾ ਹੀ ਲੈਂਡ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਰਡ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5(1) ਦੇ ਤਹਿਤ, - ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲ ਦੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਲੈਂਡ ਕਸਟਮ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਲੈਂਡ ਕਸਟਮ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਪਰਮਿਟ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਡਿਊਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਲੈਂਡ ਕਸਟਮ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਲੈਂਡ ਕਸਟਮ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਪਰਮਿਟ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ, "ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਖ ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਵੀ ਭੂਮੀ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਰਮਿਟ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ; ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਵਸਤੂ ਜੋ ਡਿਊਟੀ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਪਰਮਿਟ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਪਰਮਿਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਰਣ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ, ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਰਮਿਟ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਭੂਮੀ ਕਸਟਮ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਲ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰਮਿਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਇੰਨਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਾਨ ਪਰਮਿਟ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਵਿਵਰਣ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪਰਮਿਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਜੇ ਸਾਮਾਨ ਪਰਮਿਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਸਾਮਾਨ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਇੱਕ ਪਰਮਿਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪਰਮਿਟ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਸਟਮ ਬੈਰੀਅਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਮਾਰਚ, 1948 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 1947 ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਇਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿਓ। ਪਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਤੱਥ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਉਸ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੰਭੂ ਨਾਥ ਮਹਿਰਾ ਬਨਾਮ ਅਜਮੇਰ ਦਾ

(I).1956] S.C.R.199

ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਰਾਜ ਹੈ (1), ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਨਾ 204 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਵਰਗ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਬੋਝ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ।"

ਜੇਕਰ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਮਾਨਤਾ ਦੁਆਰਾ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਈਟਮਾਂ 1 ਤੋਂ 5 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬੋਝ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਈਟਮਾਂ 1 ਤੋਂ 5 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰੋ ਕਿ ਉਹ ਸਾਲ 1947 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਗਲੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਥਿਤ ਮਤਭੇਦਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

ਆਈਟਮਾਂ 6 ਤੋਂ 10 ਤੱਕ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, 27 ਅਕਤੂਬਰ, 1951 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ, ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਈਟਮਾਂ 6 ਤੋਂ 10 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਸਮੱਗਲ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਸਨ। ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਲੈਂਦੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਦੂਜੀ ਸੋਚ 'ਤੇ ਰਿਆਇਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵਧੇਰੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਰਗੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੰਸਥਾ, ਇਹ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਾਖਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਨੁੱਖ-ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਨੇਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਿਆਇਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ. ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਖੋਜ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਕਤ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਤਸਕਰੀ ਦਾ ਮਾਲ ਸੀ, ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।

ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਫਿਰ ਵੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (8) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਸਤੂ, ਜਿਸਦਾ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਰਜਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਮਨਾਹੀ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਉਲਟ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਜ਼ਬਤ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ: ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਰੁਪਏ।" ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਸਨੇ ਉਕਤ ਸਮੱਗਲ ਕੀਤਾ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ IV ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਉਲਟ ਸਮਾਨ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਉਲਟ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਦਲੀਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਖਰੀਦਿਆ ਹੈ, ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤਾਕਤ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਅੰਤਮ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਭੂਮੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1924 ਦੀ ਧਾਰਾ 7(1) (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

"ਸੈਕਸ਼ਨ 1. (1): ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ-

(c) ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੋਈ ਸਮਾਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਪਰਮਿਟ ਨੂੰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲੁਕਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ,

ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਲ ਡਿਊਟੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪੰਜਾਹ ਜਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਯੋਗ ਹੈ, ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਯੋਗ ਸਮਾਨ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜ਼ਬਤ।"

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨਾ ਉਸ 'ਤੇ ਸਹੀ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਕੋਲ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਦਰਾਮਦ ਡਿਊਟੀ, ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ, ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।" ਸ਼ੇਵਪੂਜਨਰਾਈ ਇੰਦਰਾਸਨਰਾਈ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕਸਟਮਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ (1) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ।

(1) [1959] SCR 821.

ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਕਸਟਮ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਸਾਮਾਨ ਲਈ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, (1) ਸੌਨੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਰਮਿਟ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਤਪਾਦਨ। ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਆਰਡਰ ਦੀ ਡਿਸਪੈਚ, ਅਤੇ (2) ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਉਸੇ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੌਨੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਸਟਮ ਕੁਲੈਕਟਰ ਕੋਲ ਉਕਤ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਆਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੱਢੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਬਾਕੀ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਘਰ ਦੀ ਖਪਤ ਲਈ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਸਾਮਾਨ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਦੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 25,000 ਸਾਰੀਆਂ ਦਸ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਅਤੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹੁਣ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਈਟਮਾਂ 1 ਤੋਂ 5 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਮਾੜਾ ਸੀ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਰੁਪਏ. 25,000 ਨੂੰ ਅਨੁਪਾਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਝਗੜੇ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 183 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਕਮ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰਡਰ ਦਾ ਆਧਾਰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਘੱਟ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ-

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਖੋਜ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਫਲ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਸਫਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੀਮਤ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ